

Petržalský *Evanjelik*

Ročník 28 / 2024 Číslo

1-2

Úvodník

Milí čitatelia, tešíme sa, že po dlhšej odmlke vám v tomto predvianočnom čase môžeme vložiť do rúk nové číslo Petržalského evanjelika. Rok 2024 bol veľmi bohatý na udalosti i zmeny. Aj samotný obsah tohto čísla sa tieto udalosti snaží mapovať. Rok 2024 bol v živote cirkevného zboru rokom jubilejným. Uplynulo 30 rokov od postavenia evanjelického kostola sv. Trojice v Petržalke. Po dlhých rokoch provizória a zápasov

o prežitie, petržalskí evanjelici 30.10.1994 vstúpili do veľkorysého priestoru nového chrámu i zborového centra.

Sme veľmi vďační, že počas tohto jubilejného roku mohli byť zrekonštruované priestory pre evanjelickú materskú školu, ktorej bolo potrebné nájsť nový domov. Vytvorili sme tak priestor, v ktorom sa škola môže stávať cirkvou a cirkev školou. Tešíme sa, že už 25. školský rok môže Evanjelická materská škola Dr. Filipa Melanchtona otvárať svoje brány tým najmenším. Už 25 rokov sa škôlkari môžu od útleho veku stretávať s hodnotami Ježiša Krista, ktoré formujú nielen ich osobné životy, ale majú vplyv aj na ich rodiny. Práve v deťoch vidíme budúcnosť, nádeje i poklady, ktoré pretrvávajú aj keď tu my už nebudeme. Deti a mládež sú srdcom, ktoré bije pre budúcnosť. Silné ročníky na detskej besiedke aj medzi konfirmandmi nám vlievajú optimizmus a perspektívu aj pri pohľade do budúcnosti. Konfirmačná víkendovka, o ktorej sa dočítate v tomto čísle, bola tiež povzbudením.

Počas tohto jubilejného roka sme si ešte intenzívnejšie uvedomili, akú hodnotu má každá generácia v cirkvi. Starší členovia cirkevného zboru prinášajú skúsenosti a nesú základy komunity. Sú našou pamäťou a zároveň zdrojom múdrosti. Táto generácia stále nesie mnoho zodpovednosti a v cirkevnom zbore zabezpečuje veľa krásnych aktivít. Káva po službách Božích, stretnutia seniorov, výstavy a prednášky. Aj o nich sa dočítate na stránkach tohto čísla. Bez tejto generácie by nebolo možné zrealizovať ani tohtoročné slávnosti.

Stredná generácia nesie zodpovednosť za súčasnosť. Mnohí z tejto

Výlet konfirmandov na Červený kameň 2024

Ekumenické putovanie 2024

Inštaláci brata fajára Martina Kmeca, Hanušovce nad Topľou

generácie počas tohto roku aj fyzicky na svojich pleciach poprenášali bremená pri prestavbe a sťahovaní materskej školy. Modlíme sa, aby sa aj v petržalskom cirkevnom zbere táto generácia rozrástla a bola viac viditeľnejšia. Každá generácia má svoje poslanie i svoj dar, ktorým môže prispieť.

Na námestí pri Martinovi Lutherovi to koncom leta ožilo. Nielen presťahovaním materskej školy do cirkevných priestorov, ale tiež prisťahovaním rodiny Janotkovcov. Do farskeho tímu pribudla posila v podobe usmievavej a charismatickej sestry farárky Lenky Janotkovej. V rubrike „Na slovíčko“ sme im položili niekoľko otázok. Dozviete sa viac o živote ich rodiny, o vízii pre službu v Petržalke i o ich túžbach a záľubách.

Cez optiku objektívu prinášame mini reportáž aj z inštalácie zborových farárov, ktorá bola súčasťou slávnosti 30. výročia kostola.

Pozvanie k začítaniu sa do stránok časopisu zakončím slovami apoštola Pavla z 1. listu Korintským 15,58. Sú to slová, ktorými sme sa povzbudzovali v úvode tohto roku na zborovom konvente. Vtedy sme s nádejou pozerali na výzvy, ktoré mal cirkevný zbor ešte len pred sebou.

A tak bratia moji milovaní, buďte pevní, neklátiví, rozhojňujte sa neustále v diele Pánovom vediac, že vaša námaha nie je márna v Pánovi. 1. Kor 15,58

Prajeme vám požehnané Vianoce, nádejný nový rok 2025 a v tejto chvíli aj obohacujúce čítanie.

David Bázlik, zborový farár

Radostné posolstvo pre Vianoce 1914 i 2024

Nedávno som robil predvianočné upratovanie kancelárie. Do rúk sa mi dostal starý zväzok Cirkevných listov z decembra 1914. Nedalo mi to, aby som sa už len zo zvedavosti do toho zväzku nepozrel. Je to presne 110 rokov života, ktoré nás delia od tamtých Vianoc. Od upratovania ma na chvíľu odradila zvedavosť. Chcel som vedieť, čím žili ľudia, čím žila cirkev počas Vianoc 1914. Otvoril som preto predvianočné decembrové číslo a so záujmom som sa do tých zažltnutých stránok začítal. Niektorí z vás už asi tušíte, čo bolo tou témou číslo jeden v rodinách počas Vianoc 1914? Bola to vojna. Bolo krátko po vypuknutí 1. svetovej vojny. Oni ju vtedy samozrejme ešte takto nenazývali. A tiež ani netušili, že bude trvať až do roku 1918, že postaví proti sebe toľko národov a prinesie dovtedy nepredstaviteľné množstvo obetí.

V mnohých rodinách bolo vtedy jedno miesto za stolom prázdne. V niektorých domácnostiach chýbal manžel a otec, v iných zase najstarší syn, či vnuk. Sediac za stolom modlili sa Tranovského vianočnú modlitbu, ktorá začínala prosbou: „**Vítej k nám, předrahý hosti, a opět zavítej, požehnaný Pane Ježíši!**“ A mnohí k nej pridali i svoju osobnú prosbu: *a zavítaj aj k tým našim drahým, ktorí sú ďaleko od nás*. S úzkosťou, ale aj nádejou vtedy mysleli na svojich blízkych, ktorí v cudzej zemi, v mraze i v nebezpečenstve života trávili svoje vojnové Vianoce. Vzhľadom k tomu, že neexistovali mobily ani sociálne siete, domáci vôbec netušili, či ich blízkych nezastihla smrť, a či sa v tejto čiasnosti s nimi ešte uvidia.

Do ich strachom a smútkom ochromených srdc aj v tie Vianoce zneli slová anjelov: *Nebojte sa, veď zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude pre všetkých ľudí; lebo narodil sa vám dnes, v meste Dávidovom Spasiteľ, ktorý je Kristus Pán.*

Milý čitateľ, hoci dnes vďaka Bohu žijeme v mieri a nemusíme čeliť problémom ako generácia pre storočím, je možné že sú aj v tvojom živote okolnosti, ktoré ti zvierajú srdce obavami alebo smútkom. Preto aj tebe patrí posolstvo anjela: **Neboj sa...Spasiteľ sa narodil do nepokoja tohto bojmi zmietaného sveta, ale napriek tomu zostáva kniežaťom pokoja pre tento svet aj pre teba.**

David Bázlik, zborový farár

K 30. výročiu posviacky Evanjelického kostola Svätej Trojice

Ja neviem, čo sa v budúcnosti stane, cez závoj času nevidím,
ale ja verím, láskavý môj Pane, verím, že svoje milujúce dlane
rozprestieš ako baldachýn, nad mojím časom budúcim,
rovnako ako doteraz. Amen

Lk 18, 1-8: ¹ A povedal im podobenstvo, ako sa im treba vždy modliť a neochabovať. ² Hovoril: V ktoromsi meste bol sudca, Boha sa nebál a človeka nehanbil. ³ A bola v tom meste vdova, ktorá chodila k nemu a prosila ho: Zastaň sa ma proti môjmu protivníkovi! ⁴ Ale on dlho nechcel. Potom si však povedal: Čo sa aj Boha nebojím ani človeka nehanbím, ⁵ ale že ma táto vdova unúva, zastanem sa jej, aby nakoniec neprišla a nedokaličila ma. ⁶ A Pán dodal: Počujte, čo vraví nespravodlivý sudca. ⁷ Či by sa Boh nezastal svojich vyvolených, ktorí dňom i nocou volajú k Nemu, i keď mešká s ich vyslyšaním? ⁸ Hovorím vám: Čoskoro sa ich zastane. Ale keď príde Syn človeka, či nájde vieru na zemi?

V novodobej histórii ECAV zrejme ani neexistuje tak ťažko skúšaný cirkevný zbor, ako váš, tu v Petržalke. Všetky politické zmeny sa ho tvrdo dotkli. Viac ako polstoročie prakticky zápasil o svoju existenciu. Uvediem aspoň zopár historických skutočností, ani nie ako presný opis, to by bolo na dlho, ale ako pozoruhodné svedectvo o vytrvalosti viery. Svoju prvú modlitebňu si evanjelici v Petržalke postavili v r. 1928. Desať rokov na to, po Mníchovskej dohode, pripadla Petržalka Rakúsku, a teda aj cirkevný zbor bol začlenený do rakúskej evanjelickej cirkvi. Po 2. svetovej vojne bola Petržalka opäť pripojená k Československu. V tomto období došlo v nej k výraznej zmene v národnostnom zložení obyvateľstva. Značná väčšina nemeckých obyvateľov sa odsťahovala do Rakúska. Do Petržalky prichádzali obyvatelia z rôznych častí Slovenska, ale aj slovenskí presídlenci z Maďarska, Bulharska, Rumunska a Juhoslávie. Nemecká evanjelická cirkev bola zrušená. Petržalský cirkevný zbor stratil svoju samostatnosť a stal sa filiou bratislavského evanjelického cirkevného zboru.

V roku 1946 štát zabral modlitebňu na školské ciele. Evanjelici mohli v nej mať síce aj naďalej nedeľné Služby Božie, ale počas týždňa

slúžila ako škola. O desať rokov nato bola zoštátnená a úplne zabraná pre potreby školy. Hoci v tom období bol petržalský cirkevný zbor už znova samostatným zborom, *de facto* existoval už len na papieri. Znova trvalo desať rokov, kým cirkevný zbor obnovil svoju činnosť a to vďaka uvoľneniu politických pomerov v r. 1968, kedy do cirkevného zboru prišiel brat farár Jozef Juráš, ktorý bol bývalým režimom kruto prenasledovaný a aj najdlhšie väznený spomedzi evanjelických kňazov. Podarilo sa opäť získať modlitebňu, ale o dva roky ju museli znova odovzdať školskej správe. V tom období sa bohoslužobný život sústreďoval predovšetkým do kostola v Rusovciach. Aby sa evanjelici v Petržalke mali kde schádzať, zakúpili starší rodinný dom, ktorý prerobili na modlitebňu. Nové priestory vydržali znovu okolo desať rokov, keď v roku 1982 bola budova asanovaná kvôli výstavbe sídliska. Mnohí pôvodní obyvatelia vtedy z Petržalky odišli a život CZ upadol natoľko, že bol na pokraji zániku. Predsa však sa tak nestalo. V roku 1984 boli cirkevnému zboru pridelené suterénne priestory v jednom z panelákov, boli síce stiesnené, ale znova sa podarilo oživiť aj rozvíjať život cirkevného zboru. Toto obdobie vzostupov a pádov, nádejí a sklamaní sa zavŕšilo po zmene režimu v r. 1989, kedy konečne nastala doba aj podmienky pre výstavbu nového kostola a celého zborového centra. V cirkevnom zbore vtedy pôsobili manželia Klátikovci. Kostol bol posvätený dňa 30. októbra 1994. Konečne tak mali evanjelici v Petržalke primerané podmienky na svoju existenciu. Zápasili o to viac ako 50 rokov. Viera, vytrvalosť, odhodlanie, obetavosť ich a aj ich farárov, priniesla vytúžené ovocie, z ktorého sa môžeme tešiť aj dnes.

Príbeh tohto cirkevného zboru mi pripomenul podobenstvo o nespravodlivom sudcovi. Písmo ho charakterizuje ako takého, ktorý sa Boha nebál a človeka nehanbil. Proste človek bez chrbtovej kosti. Žena vdova, teda tá z vtedy najbiednejšej sociálnej vrstvy, sa u neho domáhala, aby sa zasadiť za jej spor. On však dlho odolával. Nakoniec si však povedal: „Aby ma celkom neumorila mojím domáhaním, tak sa jej zastanem.“ Nie kvôli spravodlivosti, ale kvôli jej neodbytnosti. Pán Ježiš hovorí: „Či by sa Boh nezastal svojich vyvolených, ktorí dňom i nocou volajú k Nemu, i keď mešká s ich vyslyšaním? ⁸ Hovorím vám: Čoskoro sa ich zastane.“ Inak povedané – keď to spravil ten bezcharakterný sudca, len aby sa zbavil vdovy, o čo skôr sa Boh zastane tých, ktorí k nemu vytrvalo volajú. Aj tento

cirkevný zbor sa ocitol v osídlach nespravodlivých, bezcharakterných režimov, vytrpel si veľa príkorí, strát a nespravodlivosti, ale nevzdal to, aj keď sa ocitol na pokraji zániku. Domáhal sa svojho. A prišiel čas, keď táto vytrvalosť, viera, modlitby, obetavosť, priniesli v svoje ovocie.

Vlastne preto Pán Ježiš hovorí toto podobenstvo, ktoré uvádza slovami: Ako sa treba vždy modliť a neochabovať.

Pri dnešnej príležitosti nemôžeme tiež zabudnúť na materskú škôlku. Na 25 rokov jej existencie. Zažili sme si v zápase o ňu aj ako Západný dištrikt nejednu krušnú chvíľu. Potešilo nás, keď ju prevzal opäť cirkevný zbor do svojej správy. A to netušil, že bude zápasíť onedlho o jej existenciu. Nakoniec tu, v zborových priestoroch, začala svoju novú etapu fungovania. Chcem si však všimnúť ešte jednu vec v dnešnom Božom slove: Pán Ježiš hovorí: „Či by sa Boh nezastal svojich vyvolených, ktorí dňom i nocou volajú k Nemu, i keď mešká s ich vypočutím? Hovorím vám: Čoskoro sa ich zastane.“ Tieto slová vyvolávajú dojem, že Boh mešká, akoby nestíhal. A aj obsah samotného podobenstva je o tom, že vdova sa musela dlhý čas domáhať svojich práv. Nie som fanúšikom voľných prekladov Písma, ale vidí sa mi v tomto ohľade najvýstižnejší preklad Novej zmluvy nazvaný Nádej pre každého: „*Ako by sa potom Boh nezastal svojich vyvolených, ktorí k nemu volajú vo dne i v noci? Aj keď ich nevypočuje hneď, trpezlivo im načúva a nakoniec pomôže v pravý čas.*“

Pán počuje, rozumie každej našej prosbe, každej potrebe a aj odpovedá, možno nie podľa našich predstáv, ale v pravý čas. Vedy, keď on uzná za vhodné. To, čo my považujeme za Božie mlčanie, on dáva ako príležitosť, aby preskúšal našu vieru. Prečítané Božie Slovo končí veľmi vážnou otázkou: Čoskoro sa zastane svojich vyvolených. Ale keď príde Syn človeka, či nájde vieru na zemi? Je naša viera taká silná, aby prežila aj obdobia, kedy Boh neodpovedá, lepšie povedané, nekoná podľa našich predstáv? Nie je problém veriť, keď sa deje všetko tak ako my chceme – tu a teraz. Hneď. Takto sme dnes nastavení, keď nedostaneme všetko čo chceme tu a teraz, sme nespokojní, možno nahnevaní, alebo až agresívni, alebo znechutení. Ale o tom nie je naša viera. *Viera je zaiste podstatou toho, čoho sa nádejame a dôvodom toho, čo nevidíme. Aj keď nevidíme, to nie je dôvod, aby sme neverili, aby sme strácali nádej. O tom je viera, vidí aj to, čo ešte nie je splnené a nestráca nádej.* Žd11, 1.

Súčasný kostol slúži svojmu účelu už 30 rokov. To je vynikajúce, ale nie je to ešte príbeh so šťastným koncom. Viete, čo by bol šťastný koniec? Keby prišlo vytrhnutie, teda koniec tohto veku a príchod nového, v zmysle slov prečítaného textu: Keď príde Syn človeka a našiel by tu takú vieru, že by celá Petržalka bola prenesená do neba, ako jedno veľké sídlisko, také nebeské.

Na to treba ešte veľa práce, veľa modlitieb, veľa vytrvalosti a hlavne, aby ste mali vieru, pevnú a vytrvalú vieru. Krédom M. R. Štefánika bolo: Veriť, milovať, pracovať. Ja by som si ho dovolil modifikovať pre petržalský cirkevný zbor: Veriť, modliť sa a vytrvať.

Veď o tom je celý príbeh tohto zboru, o tom je aj dnešné podobenstvo: Ako sa modliť a neochabovať. Pán sa svojich vyvolených zastane. Ale keď príde druhýkrát, či nájde vieru na zemi?

Ján Hroboň, biskup ZD ECAV Slovensko

Ako sa škôlka sťahovala

„Nechajte deti prichádzať ku mne a nebráňte im...“ Toto sú slova Pána Ježiša, ktoré bezpochyby patria k tým najčastejšie citovaným v súvislosti s deťmi. Rozumieme im, vieme, že Pánovi Ježišovi na deťoch záleží. Ale vždy sa nás to mimoriadne dotkne, keď si uvedomíme, že mu záleží presne na tých našich deťoch. Na deťoch petržalských, na deťoch bratislavských. Pred 25 rokmi o tom vedel aj tento cirkevný zbor a tak v školskom roku 1998/1999 otvoril pre bratislavské deti evanjelickú materskú školu. Bola založená ako prvá na Slovensku, našim cirkevným zborom, pod vedením farára Miloša Klátika, na Šintavskej ulici. V januári 2005 sa presťahovala do budovy ZŠ Tupovevova 20, kde bola do júna tohto roku. V školskom roku 2024/2025 sa niekam musela presťahovať. A tak po 25 rokoch prišiel cirkevný zbor znova s pomocnou rukou. Tentokrát však škôlku otvoril vo vlastných, zrekonštruovaných priestoroch, v Zborovom dome na Strečnianskej ulici, na poschodí, kde bývala detská besiedka a mládežka.

S veľkou pokorou a vďačnosťou tu predkladáme svedectvo o malom zázraku, ako sa nám podarilo zrealizovať rekonštrukciu priestorov pre našu Evanjelickú materskú školu Dr. Filipa Melanchtona. Táto rekonštrukcia bola nielen nevyhnutná, ale stala sa zároveň požehnaním, ktoré nám umožnilo pokračovať v misii poskytovania kresťanského vzdelávania pre naše deti.

Vďaka Bohu sa tento plán naplnil. On, ktorý sídli v našich srdciach a ktorý nám dodával silu a nezlomnosť vo chvíľach, keď sa práca nedarila a na druhej strane radosť a šťastie, keď sa veci zase pohli ďalej. Všetkým, ktorí tomuto ambicióznemu projektu verili a išli do prestavby zborových priestorov sa preto chceme na tomto mieste poďakovať. Chceme sa poďakovať všetkým členom cirkevného zboru za morálnu aj finančnú podporu, osobitne tým, ktorí prišli, aby pomohli so sťahovaním alebo sa zúčastnili brigád. Ďakujeme všetkým rodičom, ktorým by cirkevná materská škola chýbala, a tak ostali pri nás. Ďakujeme za deti, ktoré nemuseli stratiť svojich kamarátov a za pani učiteľky, ktorým by práca v akejkoľvek inej materskej škole neprinášala to skutočné naplnenie, pretože sme stále jediná evanjelická materská škola v našom meste!

Kľúčovým dôvodom rekonštrukcie bolo nepredĺženie nájmu

priestorov v budove základnej školy a tak druhé poschodie nášho zborového domu prešlo obrovskou obnovou, ktorá zahŕňala množstvo krokov. Búranie starých priečok a vytváranie nových priestorov bolo prvým krokom k tomu, aby sme mohli zariadiť triedy, umývárne a zborovňu podľa aktuálnych potrieb. Ďalším významným krokom bola výmena okien a podláh. Tento proces nielenže skrášil priestory, ale tiež zlepšil ich energetickú efektívnosť. Materská škola dostala nový plynový kotol a v celom areáli po niekoľkých rokoch opäť tečie teplá voda. Zároveň sa čiastočne realizovala nová elektroinštalácia a osvetlenie, aby boli priestory bezpečné a moderné. Všetko bolo zavŕšené veľkým upratovaním zo strany dobrovoľníkov, čo priestory rozžiariło a dalo celému dielu pocit čistoty a radosti. Keďže priestory musia spĺňať prísne hygienické normy, prerobili sme zborovú miestnosť aj na jedáleň a kuchynku na prízemí. Tento krok bol nevyhnutný, aby sme mohli deťom poskytovať stravu v súlade s predpismi. Zároveň sme museli dorobiť požiarny východ a nové schodisko, ktoré zvýšili bezpečnosť celej budovy. Hoci išlo o náročné zmeny, sme vďační, že sa nám ich podarilo uskutočniť. Bez týchto úprav by sme nemohli zabezpečiť prostredie, ktoré spĺňa všetky požiadavky pre výchovu a vzdelávanie našich detí. Aj keď kapacita našej materskej školy bola znížená, veríme, že nový priestor poskytne deťom to najlepšie prostredie pre ich rozvoj. Naším cieľom je vytvoriť miesto, kde deti nielen získajú základné vedomosti, ale budú aj rásť vo viere a v láske k blízkym. Sme vďační, že môžeme pokračovať v tejto službe a veríme, že naše spoločné úsilie prinesie požehnanie nielen deťom, ale aj celému nášmu cirkevnému zboru.

Každý kameň, každá stena a každý detail v našej zrekonštruovanej materskej škole sú pre nás pripomienkou Božej vernosti. Vďaka Nemu sme mohli prekonať mnohé prekážky a s pokorou začať novú kapitolu. Nech Pán Boh požehná všetky deti, rodičov a učiteľov, ktorí budú tieto priestory využívať, a nech ich naplní svojou milosťou a láskou.

Jana Mariašová, poverená riaditeľka EMŠ

Michal Gajdoš, kurátor CZ

Denisa Kováčová, učiteľka EMŠ

Na slovíčko s Lenkou Janotkovou

Pár otázok pre našu novú pani farárku Lenku Janotkovú. Čo prináša do tejto mestskej časti, jej očakávania, vízie a skúsenosti. Čím chce osloviť nielen členov zboru, ale aj širšiu komunitu a prispieť k prehĺbeniu duchovného života v Petržalke. Jej príchod otvára nové možnosti, ako šíriť posolstvo evanjelia v rýchlo meniacom sa mestskom prostredí. V rozhovore ponúkame viac o jej motivácii, plánoch i o tom, čo pre ňu znamená služba cirkvi. Veríme, že jej príbeh a pohľad na duchovný život nás oslovia a inšpirujú.

Okrem štúdia teológie v Bratislave ste študovali teológiu aj v Lipsku, v čom bol najväčší rozdiel?

Prísť z Bratislavy do Lipska pre mňa znamenalo vstup do úplne nových dverí. Zrazu som sa ocitla v meste s históriou, kde v kostole hrával Johann Sebastian Bach, na pôde fakulty viedli teologické debaty Martin Luther, Andreas Karlstadt a Johannes Eck a univerzitná knižnica začala archivovať svoje knihy v podstate už od reformácie. Spôsob akademického života, myslenia, dostupných možností a prístupov boli pre mňa najprv šokovou terapiou, medziiným aj zvládnutie jazyka, lebo som vedela automaticky počúvať a písať, ale nevedela som si v nemčine robiť poznámky, takže chcelo to riadnu dávku priebornosti. Po 2 mesiacoch som však začala po nemecky snívať a to bol odrazový mostík k spoznávaniu komunity okolo mňa. Pridanou hodnotou boli domáci a zahraniční študenti, naše spoločné cesty po Nemecku, ich postoje, skúsenosti, to všetko rozširovalo môj obzor. Najväčší rozdiel? Zdalo sa mi, že takmer všetko tam spadalo. Možno to nie je o rozdiel, ale o zmenu pohľadu, ktorý stretnutie s novým prostredím zanechá.

Študovali ste aj prekladateľstvo a tlmočnictvo, venujete sa ešte aj tejto činnosti?

Keď som študovala prekladateľstvo a tlmočnictvo, prirodzene som hľadala prieniky s teológiou, s reformáciou, so šírením sa reformácie. Potom som prekladala zopár kníh, ktoré slúžia ako podklady pre pracovníkov s deťmi a dorastom v našej cirkvi, nepravidelne som sprevádzala zahraničné skupiny, alebo našich v zahraničí, tlmočila som

zopár konferencií, ale posledné roky som do kontaktu s nemčinou prichádzala menej, boli sme na zopár stretnutiach ohľadom partnerstiev našich cirkví a preto sa teším, že znova oživa partnerstvo nášho cirkevného zboru s Ulmom-Böfingen a aj moja nemčina sa znova rozbehne.

Čo vás priviedlo k rozhodnutiu prijať ponuku Petržalského CZ a presťahovať sa z Turčianskeho seniorátu do bratislavskej Petržalky?

Čo si odnášate zo svojho predchádzajúceho pôsobenia?

Lahké to nebolo. Pre nikoho z nás. V Žiline sme mali zázemie, priateľov, rozbehnutú prácu. Pamätám si, keď sme prvýkrát prišli do nášho bytu, privítali nás pred vchodom špeciálne perníčky, pre každého osobitne, s názvom: vitajte v Žiline. Napadlo to jednu sestru, že by nás to potešilo, tak to zrealizovala. V deň sťahovania prišiel

pomôcť kopec mladých ľudí. Bolo to prirodzené, tešili sa na nás. Keď živý plot narástol príliš vysoko, jeden brat si to všimol a cez týždeň ho prišiel ostriať. Doma si nejaká rodina objednala tepovač a tak prišli vytepovať aj besiedkársku miestnosť. Skrátka, ten zbor žil a myslel ako rodina. Nebolo potrebné presviedčať, nebolo potrebné sa odvdávať, každý to bral ako svoju službu. My sme v Žiline rozbehli prácu s mladými rodinami, s mamičkami, začali sme nový spôsob práce s konfirmandmi, začali sa večery chvály. Nič nám nechýbalo. No po nejakom čase, keď človek vidí situáciu na Slovensku, začne si uvedomovať, že žije v takej bubline, kde je toho veľmi veľa, lebo je veľmi veľa dobrovoľníkov, ktorí hodiny týždenne venujú cirkevnému zboru a nič za to nechcú, no veľa iných zborov by chcelo aspoň elementárne zastrešenie pre všetky generácie a nemajú to. A v tomto bode asi začalo moje premýšľanie, že možno by sme mali ísť do prostredia, ktoré viac potrebuje ďalšiu pomocnú ruku. Nič sme nehľadali. Približne v tom čase prišla aj ponuka vašich farárovcov Davida a Ilonky.

Najprv sme to odmietli, presunuli, že možno neskôr. Nejako podvedome sme si to predstavovali asi niekde bližšie k rodnému Prešovu. Ale nejak sa v nás zavrávalo to pozvanie a nenechalo nás na pokoji. O pol roka prišlo pozvanie znova. A tak sme videli, že to myslíte vážne. Prešiel ďalší polrok a my sme sa začali chystať na sťahovanie.

Ako túto zmenu prijala Vaša rodina?

Ako by ju prijala každá iná rodina. Sťahovanie sa je veľké vykročenie z komfortnej zóny. Jedno dieťa povedalo: „Ja nikam nejdem!“ Rozumeli sme, nepresviedčali, dali sme čas a len sme povedali: veď len keď sa rozprávate s Pánom Bohom, hovorte Mu aj o tomto a uvidíte, kam nás nasmeruje. Isté je, že keď máte rodinu, myslím si, že Pán Boh nepovolá len jedného a ďalších nechá trápiť sa. Skôr má plán pre každého člena rodiny a je na nás, aby sme ten Jeho plán našli. Nepozvali ste len mňa, pozvali ste sem celú moju rodinu a prijali ste nás ako celú našu rodinu a to je veľmi vzácna vec.

Aké výzvy ste zažili pri adaptácii na nové prostredie a aké sú vaše očakávania od tejto novej roly?

Proces adaptácie ešte neskončil ☺ Žilina versus Bratislava? Je to iné. Nie lepšie, nie horšie, iné. Zmena miesta súvisí s tým, že sa nebudeme neustále obzerať dozadu a porovnávať, ale budeme hľadať to, v čom žijeme teraz a všetko to cenné zo starého si berieme a zdieľame so svojim novým okolím. Prvou výzvou bolo prežiť horúčavy v auguste, neskutočná výzva. Druhou výzvou bolo vybaľovať škôlku a zároveň svoje vlastné veci v novom domove. Treťou výzvou bola iná duchovná a medziľudská dynamika. Štvrtou výzvou boli školy. Jednak školy našich detí a jednak rozsah škôl, ktoré by potrebovali vyučovanie náboženstva. Očakávania? Veľké. Spolu s vami a s našim Bohom. Vraj sme tá najväčšia dedina na Slovensku (keďže vraj mestá na Slovensku nie sú), tak nech nesieme vôňu Kristovu, že sme Jeho deťmi v každodennom živote.

Aké aktivity alebo projekty plánujete zaviesť v Petržalke, aby ste posilnili duchovný život a komunitu?

To je pohľad dvoma smermi, jednak smerom dovnútra a jednak smerom von. Úplne skvelé by bolo, keby si každá generácia v cirkevnom zbore našla svoje miesto: bábätká s maminami, deti, dorast, mládež,

dospelá mládež, rodiny, 30-tnici a vyššie, 40-tnici a vyššie, starší členovia, seniori. A zároveň, aby tieto jednotlivé skupiny rástli nie vo vyselektovaní sa pre svoju generáciu, ale vzájomne sa medzigeneračne prepájali v Božej láske a vzájomnej službe. A ten pohľad smerom von je rozvíjať naše vzťahy voči susedom, mestu, v sociálnych projektoch, v praktickej pomoci, v misijnej službe pre ľudí okolo nás. A vlastne v 21. storočí je ešte jeden pohľad a síce do online priestoru, kde máme rovnako obrovské príležitosti a potenciál, ktoré začíname pomaličky rozvíjať aspoň webom a online kázňami.

Ako vidíte úlohu cirkvi v modernej spoločnosti a čo by ste chceli zmeniť alebo zlepšiť v miestnej cirkevnej komunite?

Úloha cirkvi sa nemení v žiadnej dobe. Byť soľou a byť svetlom. Nemecký teológ Karl Barth obnovil dôležitý princíp: Ecclesia semper reformanda est, čo znamená, že cirkev potrebuje byť stále reformovaná, aby obrovská hodnota evanjelia neskončila v niečom nezrozumiteľnom. Takže cesta je zrejme ostať otvorenými v hľadaní rôznych možností ako evanjeliom osloviť dnešného človeka, aby porozumel, že je Božím dieťaťom, že Pán Boh s ním ráta a obdaroval aj jeho mnohým, aby túto správu o vyslobodení z pút, ktoré ho zväzovali v jeho živote, zažíval, a niesol ju ďalej ľuďom, ktorých stretáva.

Môžete sa s nami podeliť o nejaké inšpiratívne príbehy alebo skúsenosti z vašej predchádzajúcej služby, ktoré by mohli motivovať našich čitateľov?

Inšpiráciou sú ľudia okolo mňa. Skupina starších žien, ktoré sa roky stretávali k modlitbám, si povedala: „Podme pozvať ostatných z našej generácie na spoločné stretnutia. Veď často sú len doma, sami, s nikým sa nestretávajú.“ A začalo sa stretávanie seniorov, ony to organizujú, pozývajú, posielajú sms-ky, starajú sa o svoju generáciu. Jedna sestra na materskejsa dozvedela, že zariadenie pre bezdomovcov hľadá pomocníkov na varenie polievky, oslovila ďalšie maminy a každá raz mesačne navarí polievku a odnesie do zariadenia, my tam 2x za rok prideme a rozprávame sa s nimi. Mladí navrhli, že budú chodiť po školách a oslovovať študentov, aby videli, čo robíme na táboroch a prihlásili sa na nich. Veľký úspech,

prekonala sa bariéra z neznámeho, rôzni študenti k nám našli cestu. Cirkevný zbor zabezpečil technické vybavenie pre technikov, ale pokazilo sa basgitarové kombo a ešte zopár vecí, a tak sa technici zložili a kúpili nové. Chýbal nám niekto na prezentácie. Na pozvanie členky cirkevného zboru sa prihlásil človek, ktorého sme ani nepoznali. Inšpirácií je veľa a každý ich máme v svojom vlastnom vybavení a niekedy ozaj stačí len urobiť krok viery, vykročiť a veci sa vďaka každému z nás začnú rozbiehať.

Môžete nám povedať o svojich osobných duchovných praktikách a ako vám pomáhajú v práci s komunitou?

Základ je nájsť si čas na stíšenie sa pri Božom slove a pri modlitbe. Tým nemyslím len prečítanie si nejakého už vypracovaného stíšenia a koniec, ale následný osobný čas s Pánom

Bohom, keď som napríklad 10 minút v modlitbách za veci, ľudí, situácie okolo mňa a potom 10 minút len v tichu, kde dávam priestor Pánu Bohu, aby ma upozornil na nejakú vec, priviedol ma v myšlienke k nejakému človeku, dal mi nejaký nápad, alebo len upokojil moje vnútro. Tiež som sa naučila mať „mikropauzy“, teda aspoň na päť minút zmeniť počas práce miesto. Keď som napríklad celé doobedie v kancelárii, idem na chvíľku von; keď som na náboženstve, idem niekam, kde nie sú ľudia; keď je veľa porád a rozhovorov, vyjdem na balkón. Veľakrát to zmení pohľad, dá iné myšlienky, nasmeruje dianie iným smerom. A často sa počas tohto „vyjdenia“ prirodzene v duchu rozprávam sa s Pánom Bohom. Nemôžeme dávať, čo nemáme a tak načerpať od nebeského Otca je základ, aby sme mali čo rozdávať.

Aké posolstvo by ste chceli odovzdať CZ v Petržalke a ako by ste chceli, aby sme Vás vnímali?

Potrebuje sa navzájom. Potrebuje Pána Boha. Tímová spolupráca nás vie priviesť na miesta, kam by sme sami nedošli. Viera nemôže ostať v akademickej rovine alebo súkromnou záležitosťou, potrebujeme ju prakticky vyjadrovať v každodennom živote. Ľudia okolo nás hľadajú Boha, len nevedia, že tým zaplňaním prázdneho miesta mnohými aktivitami a ľuďmi, hľadajú vlastne Jeho, pomôžme im v tom. A ako by som chcela, aby ma ostatní vnímali? Takú aká som. Prijatú s mojimi silnými aj slabými stránkami. Aby sme k sebe boli autentickí a priami, láskaví a hľadajúci v druhom to dobré. Aby sme sa mali radi nie tou ľudskou sebeckou, zištnou láskou, ale tou Božou, ktorá prikrýva, stará sa, prijíma, dvíha.

Čo Vás osobne najviac motivuje a naplňa vo vašej práci ako farárky?

Najväčšou motiváciou asi je, že Pán Ježiš príde pre svoje deti. A preto Jeho deti majú byť pripravené. A tak za všetkými rozhovormi, kázňami, stretnutiami vidím práve tento moment: aby sme boli pripravení, že sa raz postavíme pred svojho Boha, ktorý urobil všetko pre to, aby nás naše hriechy nenasmerovali do zatratenia. Ponúka nám život, v ktorom spoznávame silu odpustenia, zažívame uzdravenie nášho vnútra, sme menení Jeho milosťou, no tú ponuku potrebujeme prijať, vziať si ju za svoju, uveriť tomu. A ja som stále v úžase, keď vidím ľudí, ktorí boli niekedy tvrdí, zranení, z pohľadu ľudí už nemeniteľní, no stretnutie s Pánom Bohom na nich zanechalo stopy a miesto zatvrdeného srdca začalo biť srdce láskavé, šíriace pokoj okolo seba. A že je to ťažká práca, lebo je to práca s ľuďmi? Áno, stopercentne súhlasím. Ale vieme sa navzájom aj neskutočne niest, napríklad tým, keď nad svoje očakávania a vyjadrovanú nespokojnosť vieme povýšiť záujem o druhého, povzbudenie a vďačnosť za seba navzájom.

Aké sú Vaše mimopracovné záľuby a aké knihy rada čítate?

Čas s priateľmi pri káve alebo spoločnej večeri, je pre mňa obrovská hodnota. Môj oddych a niekedy aj písanie kázní sa dialo v kaviarni a môj manžel, Martin, to ešte vylepšil tým, že ma začal vovádzať do sveta „kávičkárov“. Po presťahovaní to zatiaľ nejakú neviem dať do harmonogramu, ale ten čas príde. Mám rada kultúrne podujatia rôzneho druhu. Mám rada prírodu. Rada zlepšujem svoju angličtinu.

Príjemné wellness, nové miesta, noví ľudia, to je to, kde si obaja vieme oddýchnuť, a nepotrebujeme veľa; aj deti učíme, že hodnota nie je v ponuke all inclusive, ale v spokojnosti s tým, čo máme a koho okolo seba máme. Musím sa priznať, že viac počúvam podcasty ako čítam, ale posledné knihy, ktoré som vzala do ruky a niektoré boli aj darčeka od Žilinčanov: Nestratiť sa sama sebe, 17 zákonov tímovej práce, 21 zákonov vodcovstva, Zdravý učeník, ale aj také oddychovky ako Perla v piesku alebo Hraničiarov učeň.

Milá sestra farárka, ďakujem Vám za Vaše zaujímavé odpovede, ktoré vo mne vyvolali viaceré doplňujúce otázky. Snáď bude ešte príležitosť, aby sme sa k nim vrátili.

Miroslav Kaňa, presbyter CZ

Víkendovka konfirmandov

Mladí nie sú budúcnosťou cirkevného zboru, sú jeho súčasťou. Práve preto je dôležité vytvárať priestor aj pre mladú generáciu, čo robíme každý piatok o 15:30 v zborovej miestnosti. Stretávame sa ku konfirmačnej príprave a dorastu. Ako to vyzerá? Najprv má dorastový tím zopár aktivít a hier, po ktorých sa venujeme rôznym témam vhodným pre konfirmandov. Plynule potom pokračujeme stretnutím dorastu, stále si niekto iný pripraví občerstvenie pre ostatných, rozprávame sa, hráme hry, trávime spolu čas. Ak patíš do skupiny nad 12 rokov alebo vieš o niekom, kto by sa k nám mohol pridať, si vítaný.

V októbri sme pridali ďalší stupeň a vybrali sme sa na spoločnú víkendovku. Autobus nás vysadil v Častej, nečakali sme, že vystúpime do snehu, ale veľmi nás to potešilo, prešli sme do útulnej chaty a po vybalení sme začali spoločným programom. Prvý večer bol venovaný téme: disconnected (odpojený), rozprávali sme o tom, že hriech nie je zjedenie čokolády, ale je to ničivá sila, ktorá v našom živote spôsobuje, že sa odkláňame od cieľa, ktorý s nami Pán Boh mal. Stratili sme spojenie s Pánom Bohom, no On má plán. Nasledovala prvá mininočná hra našej Milotky a spoločný e-night „kaviareň“, na ktorej Dávid a Daniel pripravovali kakao, kofolu, minerálky a Emily s Hugom zase pokryli dopyt výbornými vlastnoručne napečenými koláčikmi. Medzi mladými zožal

prvý večer veľký úspech.

Druhý deň niesol názov reconnect (opätovne spojený), pri ktorej sa mladí dozvedeli, že Pán Boh nechcel nechať človeka za nejakým veľkým múrom a preto zrealizoval plán, ako znovu nadviazať toto spojenie. Stálo ho to veľa, znamenalo to smrť Jeho milovaného Syna. A od nás nechce nič iné, len aby sme sa napojili na to, čo nám ponúka. Tento deň sme šli spoločne na Červený kameň, obzreli sme si monumentálne pivničné priestory, hlbokánsku studňu a dozvedeli sme sa, ako si ľudia vedeli to vzácné na hrade ubrániť. Zažili sme guľovačku ako sa patrí, hrali veľa hier, aktivít, cvičili scény biblických príbehov, učili sme sa mládežnícke piesne a po nočnej hre so svietiacimi náramkami, z ktorej sa takmer nikomu nechcelo dovnútra, sme večer ukončili e-nigtom pri popcornu a filme „Nehabím sa“.

V nedeľu sme mali poslednú tému: connected (pripojený), pri ktorej sme si všetci priniesli svoje mobily a zapojili ich do nabíjačky. To samo o sebe nestačí, nech by šlo o akokoľvek skvelý mobil, nabíjačka sa musí dostať k zdroju a tak sme našu víkendovku ukončili výzvou, že aj my sa potrebujeme dostať k zdroju: k Pánovi Ježišovi. Nikto za nás to

rozhodnutie neurobí. K viere môžeme viesť druhého človeka, ale nezdedí ju, musí to rozhodnutie urobiť sám. No to rozhodnutie stojí za to. Čo dodať? Že sa už tešíme na ďalšiu víkendovku na jar.

*Lenka Janotková,
zborová farárka*

Rusovský kostol (nie) je malý

Rusovský kostol je síce malý, taký komorný, ale leží nám na srdci, aby bol živou filiou Petržalky. Myslíme si, že sa to s Božou pomocou postupne už nejakú dobu deje. Takmer každú nedeľu sa nášho zhromaždenia priemerne zúčastní od 20

do 50 veriacich nielen z Rusoviec, ale aj z Jaroviec, Čunova, Rajky a aj rakúskeho pohraničia. Sviatosť Večere Pánovej je samozrejmosťou každú prvú nedeľu v mesiaci, kedy k nej pristupujú skoro všetci prítomní veriaci. Vždy sú medzi nami aj deti, ktoré o sebe dávajú niekedy aj hlasnejšie vedieť, čo však vôbec nevadí, skôr nás to všetkých veľmi teší. Vždy cez celý kostol idú radostne po požehnanie, počas 2. piesne. Priestory pre detskú besiedku sú pripravené, v záhrade kostola je pre tento účel zriadený nový obytný kontajner. Doteraz sa nám však žiaľ nepodarilo nájsť vedúcich pracovníkov, ktorí by sa pri vedení detskej besiedky mohli striedať. Nechceš sa aj ty, sestra alebo brat z nášho zhromaždenia v rusovskom kostole stať jednou / jedným z nich? Bolo by to veľmi dobré, detí je obvykle skoro vždy okolo 8 až 12.

29.9.2024 sme oslávili slávnosť 195. výročia posviacky rusovského kostola. Božím Slovom poslúžila naša nová pani farárka Lenka Janotková, za účasti oboch farárovcov Bázlikovcov. Spevom nás potešil náš petržalský spevokol Laudate, hrou na organe náš brat kantor Horst Glatz. Pri spoločných rozhovoroch a spomienkach sme pri príjemnom pohostení v zadných priestoroch kostola strávili požehnané chvíle. Naši predkovia sa zaslúžili o stavbu kostola (1829), dostavbu veže (1904) ako aj nové zvony (1924) po svetovej vojne, preto aj my teraz musíme tiež priložiť ruku k Božiemu dielu.

Niektoré predsavzatia a úlohy sa podarilo naplniť, bratia presbyteri vymenili predný drevený plot za nový a opravili, ako aj nanovo oplechovali bránu, ktorá sa už pomaly ani nedala otvárať (október 2023). Taktiež boli vymenené dažďové odkvapové rúry okolo celého kostola za nové, aby sa minimalizovalo vlhnutie stien kostola z vonkajšej strany (jar 2024). Bola splánovaná a zrovnaná aj ľavá strana v záhrade kostola, kde v minulosti

boli políčka s paradajkami a paprikami a aj tam sa vysadil trávnik, ktorý je pravidelne kosený. V budúcnosti by sa v rusovskej záhrade mohol uskutočniť denný letný tábor, alebo výlet detí z rusovského ako aj petržalského zboru (opekačka, hry, súťaže).

Čaká nás ešte oprava schodov na kazateľnicu, prípadne jej komplexnejšia rekonštrukcia, ako aj dointonovanie organu, do ktorého ešte bude domontovaný jeden chýbajúci manuál. Do záhrady bude taktiež zavedený prívod vody, nakoľko doteraz chýbal.

Práce je teda mnoho, pracovníkov však vždy málo a preto aj touto cestou vyzývame a prosíme ochotných bratov a sestry o zapojenie sa do starostlivosti o kostol ako aj o pomoc pri starostlivosti o rozľahlý záhradný areál rusovského kostola. Príhlásiť sa môžete u našich sestier farárov a u brata farára, ako aj presbytera Ondreja Sýkoru a našej bývalej presbyterky Márie Sýkorovej vždy po Službách Božích alebo na jej telefónnom čísle 0949 333 400.

Pozvite a privedte aj nových bratov a sestry a ich deti do nášho chrámu, veď ani tá štatistika nepustí a počty evangelikov v bratislavskom predmestí aj pri poslednom sčítaní obyvateľstva v roku 2021 opäť stúpili, čomu sa veľmi tešíme a chceme ich čo najviac u nás privítať. Veď veľa z vás určite pozná ďalších ľudí, o ktorých vieme, že sú členmi našej cirkvi a bývajú alebo sa práve prisťahovali do nášho okolia.

Tu je malá názorná štatistika z posledného sčítania obyvateľstva:

Obec	2011	2021
Jarovce	41	76
Rusovce	127	177
Čunovo	20	32
Spolu	188	285

Rajka: okolo 500 evangelikov (odhad 2024)

Rakúske pohraničie: okolo 300 evangelikov (odhad 2024)

Mária a Ondrej Sýkorovci

Aby nám nebolo ľúto...

Na jednom z našich seniorských stretnutí sme sa venovali téme, ktorá sa zrejme viac ako ostatné dotýka hlbších, citlivejších strún v nás, nezriedka vedome či nevedome ukrytých. Inšpiráciou nám bola knižka austrálskej spisovateľky a pesničkárky Bronnie Ware, ktorá sa okrem iného niekoľko rokov venovala paliatívnej starostlivosti. Knižka je v českom jazyku a má názov „Čeho před smrtí nejvíce litujeme“ (následné citácie si dovoľím prekladať do slovenčiny).

Nie, knižka nemá vystrašiť ani znepokojovať, naopak. Autorka v nej s hlbokou úctou, vďakou a láskou voči svojim klientom a následne i čitateľom sprostredkúva cenné posolstvá, ktoré zazneli z úst tých, ktorí už stáli pred bránou neba, pre tých, ktorým je ešte darovaný čas. Posolstvá ťažko vybojované a nakoniec prinášajúce úľavu tým, ktorí odchádzajú, a obohacujúce tých, ktorí zostávajú. Sú zhrnuté do **piatich „vecí, ktoré ľutujeme“**, doložených autentickými príbehmi autorkiných klientov:

PRVÁ: „Škoda, že som nemal/a guráž žiť podľa svojho a nie tak, ako odo mňa očakávali ostatní.“ Autorka popisuje príbeh panej, ktorá sa - hoci mala na seba zlosť – celý život nedokázala vzoprieť svojmu panovačnému manželovi; obetovala mu svoju lásku a túžbu po slobodnejšom, šťastnejšom živote. Po tom, ako manžela prijali so zdravotnými problémami do domova dôchodcov, dúfala, sama súc už vo vysokom veku, že sa konečne bude môcť nadýchnuť a žiť spokojnejší, nezávislejší život. Krátko nato však ochorela nevyliciteľnou chorobou. Útechou jej nakoniec bola nádej, že jej životná skúsenosť nevyjde nazmar a že sa z nej niekto poučí.

DRUHÁ: „Nemal/a som pracovať tak tvrdo.“ Príbeh pána, ktorý síce miloval svoju manželku a svoje deti, ale ešte viac miloval svoju prácu. Tvrdo pracoval aj v dôchodkovom veku napriek dlhoročnej túžbe a prosbám svojej manželky, aby si konečne radostne užili spoločný čas. Krátko na to, ako konečne súhlasil, manželka ťažko ochorela, až nakoniec musel tráviť svoj dôchodkový čas s ľútosťou sám.

TRETIA: „Škoda, že som nemal/a dosť guráže na to, aby som dal/a najavo svoje city.“ Ide o potrebu nepopierať, ale prijímať svoje pocity a vyjadrovať ich, byť autentickým, pravdivým, voči sebe aj druhým. Vyjadriť ich, aby sme jednak zmiernili ich vnútorný tlak, získali tak nadhľad

a objavili v sebe potrebnú múdrosť, a zároveň aby sme sa pravdivo dali spoznať druhým; lebo to buduje vzťahovú blízkosť. Čím dlhšie vyjadrenia odkladáme, tým dlhšie povlečieme so sebou všetko, čo bolo potrebné povedať a čo možno už nestihneme povedať a trápi nás to. Najmä nevy povedané slová lásky, povzbudenia, vďaky, odpustenia, zmierenia.

ŠTVRTÁ: „Škoda, že som nezostal/a v spojení so svojimi priateľmi.“ Jednou z bolestí (nielen) vysokého veku je osamelosť. Nie samota ako tiché, pokojné spočívanie vo svojom vnútri, ale osamelosť ako túžba po spoločnosti niekoho, kto nás chápe. Osamelosť nerovná sa nedostatok ľudí okolo, ale nedostatok porozumenia a prijatia. Autorka popisuje príbeh panej, svojej novej klientky v domove dôchodcov, ktorá s pohnutím prijíma – konečne po niekoľkých mesiacoch – skutočný záujem, láskavé slová a pohladenia. Je veľmi dôležité mať okrem svojich najbližších, svojej rodiny aj priateľov, vrstovníkov, ktorí nás poznajú a ktorí nám rozumejú. Dobré priateľstvo posilňuje, podporuje uistenie sa o svojej hodnote. Preto nerezignujme na priateľstvá, živé kontakty s druhými (mobil ani maily ich nenahradia), pestujme ich – pre vzájomné dávanie i dostávanie.

PIATA: „Škoda, že som si nedovolil/a byť šťastnejším/šťastnejšou.“ Príbeh panej, ktorá si nedovolila byť šťastnou v klamnom presvedčení, že si to nezaslúži, keďže svojím rozvodom poškvrnila meno a česť svojej rodiny. Autorka svojej nešťastnej klientke odporúča: „Šťastie je vec rozhodnutia. Miesto toho, aby som sa držala toho, čo bolo zlé a stále si to premietala, sa radšej snažím na každom dni nájsť niečo pekné a užívať si prítomnosť, ako sa len dá.“ O šťastie sa musíme niekedy vedome usilovať, dovoliť si byť šťastným. A tiež – zapojiť do každodenného života vďačnosť, za čokoľvek, tu a teraz. Pracovať na tom skôr než príde choroba, už skôr začať dobre, šťastnejšie žiť so sebou samým, nečakať, že šťastie príde až v budúcnosti keď...lebo taká budúcnosť nemusí prísť...

Toľko z Bronnie Ware a jej knižky. Je to, samozrejme, len malá ukážka, ktorá zďaleka nevystihuje autorkinu výpoveď v celej jej šírke a hĺbke. Ale pokiaľ by sa aspoň jedna myšlienka z týchto riadkov dotkla aspoň jednej struny v duši kohokoľvek, či staršieho, či mladšieho, a rozohrala by v nej tú správnu melódiu, bola by som vďačná.

So želaním Božieho pokoja a stálej radosti z Božej prítomnosti

Marta Krchňavá, členka CZ

Svedectvo sestry Vierky

„Nie, to nemôže byť, pravda! Určite to je zase len dáka zdurená žliazka. Po čase zmizne! utešovala som sa. Ale nezmizla.“ Toto sú prvé slová zo spovede mojej mamy, Vierky Mariašovej, ktoré rozdeľujú jej život na život pozemský a život duchovný. Zmeny v jej živote prichádzali rázne a šokujúco. Aj oznamovanie jej skonu sprevádzali šokujúce reakcie, že to nemôže byť pravda. Odišla totiž náhle a v plnej sile života, ktorý rozdávala druhým.

Jej pozemský život sa začal v máji v roku 1950 v Prievoze v rodine Alžbety a Jána Masaryka. Narodila sa ako druhé dieťa z troch sestier. Rodina Masaryková, tak ako ďalšie podobné rodiny, sa po vojne presťahovali z Padina a Kovačice vo Vojvodine do Bratislavy.

Ešte mala len päť rokov, keď našla svojho otca po zásahu elektrickým prúdom a nedalo sa mu už pomôcť. Jej mama zostala v domácnosti s tromi malými dievčatami. Malá Vierka odvtedy vyrastala u maminho bratranca v Bratislave. Spomínala na veľmi ťažké pocity, keď jej mama prišla na návštevu a naspäť domov odchádzala znova bez nej. Nádej, že mama si prišla po ňu, upadávala. V podobe novej rodiny však získala veľmi silnú duchovnú podporu. Teta Veronika sa za maminu pravidelne modlila. Mamina si ukončila doktorát z biofyziky a so svojím manželom, Miroslavom, vychovali syna Mirka a dcéru Janku. Až prišiel rok 1992 keď si mamina nahmatala hrčku a začal boj o život. Lekári potvrdili zhubný nádor.

Prvé dva roky bojovala sama a svetskými spôsobmi, ako sú 42-dňový pôst, rôzni liečitelia, čítala knihy o uzdravení a podobne. Ako mamina sama píše vo svojom svedectve: „Môj záujem sa začal sústreďovať na knižky z tejto oblasti. A o tie veru nebola (a nie je) núdza v našich kníhkupectvách. Zo začiatku som bola nadšená. Tento druh kníh bol veľmi zaujímavý a mala som pocit, akoby ma hladkal a „šteklil“ po duši. Veľa sa v nich hovorilo o láske a úžasných ľudských možnostiach. „To je ono!“ hovorila som si. „Konečne som objavila podstatu.“ Ved' to je to, čo v živote hľadám - lásku, dobro, pravdu“. Verila som, že sa dostávam k tej skutočnej pravde a podstate lásky a že tu je aj kľúč k môjmu uzdraveniu. Len jedno mi bolo čudné - keď som čítala niektoré knihy, občas som cítila

akúsi temnotu a niektoré som dokonca s odporom odložila. Nerozumela som tomu, ale vnímala som skryté nebezpečenstvo. Uvedomila som si, že sa začínam dotýkať duchovného sveta, ktorý nepoznám a ktorý môže byť nebezpečnejší ako si myslím.“

Zistila pritom, že jej nič nepomáha. Bola na pokraji svojich síl a svetských možností. Sama spomínala, že hoci nebola uzdravená, začala si, ako fyzička, ktorá sa vždy snažila vysvetliť všetko fyzikálnymi zákonmi, uvedomovať, že okrem materiálneho sveta existuje aj svet duchovný, ktorý má tiež svoje zákonitosti a vplyva na náš život a naše zdravie.

Počas toho všetkého jej kolegyňa, a neskôr aj duchovná mama, dva roky v práci rozprávala o Pánovi Ježišovi. Mamina sa aj naďalej snažila vyliečiť bez operácie, čo však nebolo možné. Pred operáciou mamina povedala: „Pane Ježišu, AK SI, budem Ti slúžiť.“ A Pán Ježiš jej povedal, vybav si operáciu. Mamina sa objednala na operáciu, išla na ňu a nebála sa. Bolo to v roku 1994. A po operácii, keď chodili sestričky okolo a chceli jej dať lieky na utíšenie bolesti, nepotrebovala ich. Odovzdala svoj život Pánu Ježišovi a ten robil zázraky. Pustili ju domov o dva dni skôr. Skoro nič jej nebolo. Áno, mala ranu po operácii, ale doma fungovala v podstate ako predtým.

Po operácii dostala Bibliu od kolegyne, svojej duchovnej mamy. A tiež si povedala: „celý život hľadám dobro a lásku. Hovorí sa, že Boh je láska. A kde sa píše o Bohu? V Biblii. A tak ja, ktorá, ako správne vychovaná „socialistické dítko“, som dlhé roky považovala Bibliu za síce historicky pravdivú knihu, ale už veľmi, veľmi zastaralú a vhodnú tak pre staré babky a Boha som považovala len za akúsi „univerzálnu entitu“, som sa rozhodla tejto „zastaralej knihe“ veriť a hľadať vedenie a ochranu u Boha. A Boh, ktorý je skutočným Bohom a vidí človeku do srdca, ma zobral vážne a potichu sa ma ujal. Chaos v mojom duchovnom živote sa začal pomaly meniť na raj. Ale vtedy som ešte mnohým veciam nerozumela.“

Mamina často rozprávala o tom, ako spoznala Pána Ježiša pred operáciou. Potom mala Božie Slovo – Bibliu a Pána Ježiša. Ale časom zistila, že potrebuje spoločenstvo. A tak začala chodiť po Bratislave a hľadala, spoznávala rôzne spoločenstvá, do ktorých sme neskôr zavítali aj spolu. Mnohí ľudia ju poznali ako milú a veselú osobku, vernú modlitebničku. Nebála sa vyznávať svoju vieru a modliť sa aj za

neznámých ľudí. Pri hľadaní svojho spoločenstva sa jej stalo, že išla inam, než jej povedal Pán Ježiš a mamina tam prišla a dvere boli zamknuté. Tak hľadala ďalej. Nakoniec si prezrela brožúrku o Bratislave a zistila, že v Petržalke bol postavený nový Evanjelický kostol. A tak začala chodiť tam. Hneď začala aj slúžiť. Bola na druhej redakčnej rade a začala písať do Petržalského Evanjelika detské stránky. Potom z tých všetkých rozprávok vznikli dve nádherné knihy: Stará mama rozprávaj, prosím (2006) ... a O dvoch kráľoch (2008).

Aj keď ju priatelia odhovárali, aby nechodila k evanjelikom, mamina vždy povedala, že je jedno, kde si. Dôležité je, že Pán Ježiš je Hlava a my sme časti tohto Tela, bunky v Ňom. A keď Hlava povie, tak tá ruka, noha, urobí čo treba. A tak maminka žila. Poslúchala Pána Ježiša, verila Mu, každodenne sa modlila a predkladala celú rodinu - Božiu i svetskú, Bohu.

Ako maminka píše vo svojom svedectve: „Odvtedy prešlo už tridsať rokov a ja ďalej denne prežívam neuveriteľnú Božiu pomoc a láskavú Božiu ochranu. Neraz ma Boh doslova preniesol na svojich rukách ponad more problémov a ťažkostí či už doma a aj v zamestnaní. S úžasom sledujem ako sa zo dňa na deň riešia problémy, keď v modlitbe odovzdám starosti, ktoré ma trápia, svojmu nebeskému Otcovi a svojmu dobrému Pastierovi. Boh poodhalil aj závoj z tej skutočnosti, prečo ma nechal prejsť celou liečbou vrátane operácie. Keby sa to nebolo stalo, nikdy by som nedokázala pochopiť pacientky, ktoré znášajú tieto útrapy teraz. A takto im môžem byť aspoň trochu užitočná. Boh nakoniec každú vec u svojich detí obráti na dobré. Vďaka Jemu za to.“

Mamina, veľa rozprávala o Pánovi Ježišovi, volala si s rôznymi ľuďmi - priateľmi, dávala rady, modlila sa, čítala Božie slovo, vydávala svedectvo o Jeho láske, povzbudzovala mnohých v ich zármutku, či radosti, bola oporou mnohých priateľov, známych i neznámych. Veľa sa modlila aj za materskú škôlku, kde som začala pracovať pred 11 rokmi. Po vypovedaní nájomnej zmluvy sme sa s maminkou držali verne Božieho Slova a škôlku naďalej predkladali Pánu Bohu. Aj do modlitebného denníka si zapísala, že sa stal Boží zázrak, keď sa podarilo presťahovať škôlku i ihrisko do farských priestorov v Petržalke. Ešte sa modlila za dokončenie celého projektu a otvorenie škôlky v nových priestoroch 1.septembra 2024. Maminka mala srdce pre škôlku, pre deti, ktoré ňou prechádzali a

prechádzajú, ale i pre nás, kolektív a i mňa - riaditeľku, tak i bývalé pani riaditeľky.

Zúčastňovala sa rôznych kresťanských konferencií, rada chodila na Koncerty modlitieb a chvál, navštevovala rôzne kresťanské vzdelávania. Aktívne sa zapájala aj do medzidenominačného spoločenstva kresťanských žien Aglow. Po rakovine chodila s klubom Venuša pri Lige proti rakovine skoro každý rok do Vysokých Tatier na týždenný ozdravný pobyt, kde spoznala mnohé ženy po rakovine a získala ďalšie priateľky. Zároveň spoznala aj brata farára Pavla Kušníra, s ktorým si často písala. Aj v svoj posledný deň mu písala, ako sa teší z toho, že môže byť na Zborovom tábore v Nízkyh Tatrách v Mýte pod Ďumbierom v krásnom prostredí s milou Božou rodinou. Maminka sa veľmi tešila z toho, že mohla opäť stretnúť Božiu rodinu. Ďakovala aj za krásnu nedeľnú kázeň o radosti bratovi farárovi, ktorá odznela v rádiu pred dovolenkou v Mýte. Každý deň sme chodili na prechádzky. Vo štvrtok sme si dali pauzu, rozprávali sme sa s priateľmi. Tak ako každý večer sme mali program po večeri a modlitebné skupinky. Maminka bola v inej skupinke ako ja. Viem, že v jej skupinke rozprávali každý svoje svedectvo ako prijali Pána Ježiša. Maminka bola štvrtá. Povedala svoje svedectvo, niekto povedal Haleluja a potom sa to stalo. Maminka odpadla, resuscitovali ju, prišla sanitka, odviezli ju do nemocnice do Brezna. Pred polnocou mi volali, že maminka tu už nie je. Ale stalo sa ešte niečo. Priatelia ma odvedli na izbu, ľahla som si a snažila sa zaspáť. Pán Ježiš sa ma opýtal, či Ho dokážem aj v tejto ťažkej chvíli chváliť. Povedala som, áno. A začala som spievať chvály. Pán Ježiš mi po chvíli hovorí, že maminka je u Neho a zazvonil telefón.

Je to ťažké, keď odíde niekto tak blízky ako je maminka, s ktorou zdieľate svoj život. V jednu chvíľu je tu a v druhú už nie. Ale je pre mňa veľkým potešením, že je maminka doma v nebeskom kráľovstve s milovaným Pánom Ježišom.

Janka Mariašová, poverená riaditeľka EMŠ

STRÁNKY PRE DETI

Narodeninová oslava

V detskej izbe bolo rušno. Mirko s Jankou si balili ruksačky, lebo poobede mali ísť na veľkú narodeninovú oslavu ku svojej babičke. Mala práve 70 rokov. Pribalili aj starostlivo pripravené darčeky. Janka krásny obrázok, ktorý sama namaľovala a zarámovala do dreveného rámčeka. Mirko babičke vyrobil z dreva srdiečko a pekne ho vymaľoval. Potom si obaja nenápadne šupli do ruksáčikov aj svoje mobilné telefóny. Len sa čudovali, prečo sa ocko tak potmehúdsky usmieval, keď to zbadal a poznamenal, že babička má pre nich špeciálne prekvapenie.

U babičky bolo veselo. Rodina sa pomaly schádzala a babička si každé svoje vnúčatko s láskou vystískala. Len sa čudovali, načo má v ruke košík a čo si doň zbiera. Keď prišli na radu, pochopili. Keď babičke zagratalovali, s láskou sa na nich usmiala, vytiahla košík a so šibalským úsmevom poprosila o ich mobily. Deti vytreštali oči, ale potom so smiechom každý z nich poslušne vložil svoj mobil do košíka. Vedeli, že pri odchode si ich budú môcť opäť vyzdvihnúť. „To len, aby sme mali na seba viac času.“ Poznamenala babička.

A naozaj mali! To vám bolo chichotu a dobrej zábavy! Menšie deti sa zahrli „Človeče, nehnevaj sa“. Starší vytiahli už dosť ošúchané Scrabble. Potom, po chutnej tortičke a iných dobrotách si posadali okolo babičky a prosili ju, aby im rozprávala, aké to bolo, keď ešte bola malá. A babička sa nedala dlho ponúkať.

„Nuž, viete, deti. Keď som ja bola malá, ešte neboli ani mobily, ani televízia. Tak sme my, deti, mali veľa času. Ja som vo voľnom čase veľmi rada čítavala rozprávky. Najradšej som sa vtedy utiahla niekde do kútika, alebo u babičky na povalu.

Keď bolo pekné počasie, my, deti, sme veľa času trávievali vonku, pred domom. Hrali sme sa na preskačku, hru na schovávačku, alebo vybíjanú s loptou a iné hry. My, dievčatká, sme si niekedy doniesli malé bábiky a chválili sa, aké šatôčky sme im ušili. Usadili sme sa na deku na tráve, prezliekali sme bábiky a hrali sa na mamičku a doktorku.

V lete som veľmi rada trávila prázdniny u mojej babičky na dedine.

Pomáhala som jej krmiť sliepočky a chodievala som aj na neďaleký potok pást husičky. To vám bola nádhera! Slniečko svietilo, potôčik žblnkotal a ja som si v tráve plietla venčeka z púpavy a iných kvetov. Keď som sa vracala s húskami domov, nikdy som nezabudla natrhať babičke čerstvú kytičku lúčnych kvetov. Veľmi sa im vždy potešila. Ona nás, deti, zase neraz privítala s veľkou miskou voňavých buchiet, doliek, alebo iných dobrôt.“

„Babička, a ako to bolo na Vianoce? Tiež si ich trávievala u svojej babičky?“

„Nuž, veru, Vianoce boli vždy veľmi vzácne a krásne sviatky a celá rodina sa vtedy spolu zišla. Ale až na 1. sviatok vianočný. Štedrý večer sme trávili u nás doma.

My, deti, sme sa na Vianoce už dlhý čas dopredu veľmi tešili. S rodičmi sme celý byt vyupratovali. Všetko sa muselo lesknúť a voňať čistotou. Už týždeň, dva, pred sviatkami sa piekli medovníčky, medvedie labky, vanilkové rožky, rôzne zlepované koláčiky, zázvorníky a iné dobroty. V komore stála v kúte jedlička alebo smrečok a krásne voňali.

Konečne prišiel ten vytúžený Štedrý deň. V kuchyni rozvoniavala kapustnica a údené mäso. V izbe stál krásne vyzdobený vianočný stromček a robili sa posledné prípravy na štedrovečernú večeru. Samozrejme, nesmela chýbať ani narodeninová torta pre hlavného oslávenca – Pána Ježiša, ktorú naša mama každý rok s láskou piekla a zdobila.

Potom nás maminka vyobliekala do sviatočných šiat a celá rodina sme sa vybrali do nášho kostolíka na štedrovečerné bohoslužby. Všetko bolo v ten deň akési krajšie a žiarivejšie. Aj spevy v kostole zneli akosi majestátnejšie. A keď sme dospievali nádhernú vianočnú pieseň „Narodil sa Kristus Pán, veselme sa, z ruže kvietok skvitol nám, radujme sa“ a „Tichú noc“, naradovaní sme sa vracali domov. My, deti sme cestou počítali rozsvietené stromčeky v oknách a súťažili sme, kto ich viac napočíta.

Doma, pri štedrovečernom stole, sme sa už nevedeli dočkať, kedy bude po večeri, zaspievame spoločne Tichú noc a zaznie malý zvonček, aby sme sa mohli rozbehnúť ku stromčeku, kde už boli darčeky s menovkami.

Keď sme trochu podrástli, v našich srdiečkach sme si stále viac uvedomovali, že ten najväčší darček, ktorý sme na Vianoce dostali priamo od nášho nebeského Otca, je malé Betlehenské dieťaťko – Boží Syn, Pán

Ježiš Kristus,“ babička dorozprávala a potajomky si utrela slzičku z očí.

Deti sa k nej pritúlili a div sa svete! Nikomu zrazu nechýbal ani mobil, ani televízia. Ale ich srdiečka boli v malom mestečku Betleheme, kde sa pred dvetisíc rokmi narodilo a v chudobných jaslíčkách ležalo vzácne Božie dieťaťko. Ten najvzácnejší dar z nebies.

Krásne Vianoce veľkým aj malým detom zo srdca praje

Vaša teta Vierka

1. Prečo mala babička pri dverách v ruke košík?
2. Ako a kde trávila babička letné prázdniny?
3. Aké hry sa deti vonku hrávali?
4. Aké prípravy sa robili pred Vianocami?
5. Napíš, ktorú vianočnú pieseň máš najradšej.
6. Aký najväčší dar sme dostali na Vianoce?

Vianočná doplňovačka

Keď vyplníte doplňovačku, v strednom stĺpci stromčeka dostanete tajničku – aký dar sme dostali od nášho nebeského Otca, čo to je.

Vitamín

Opak dňa

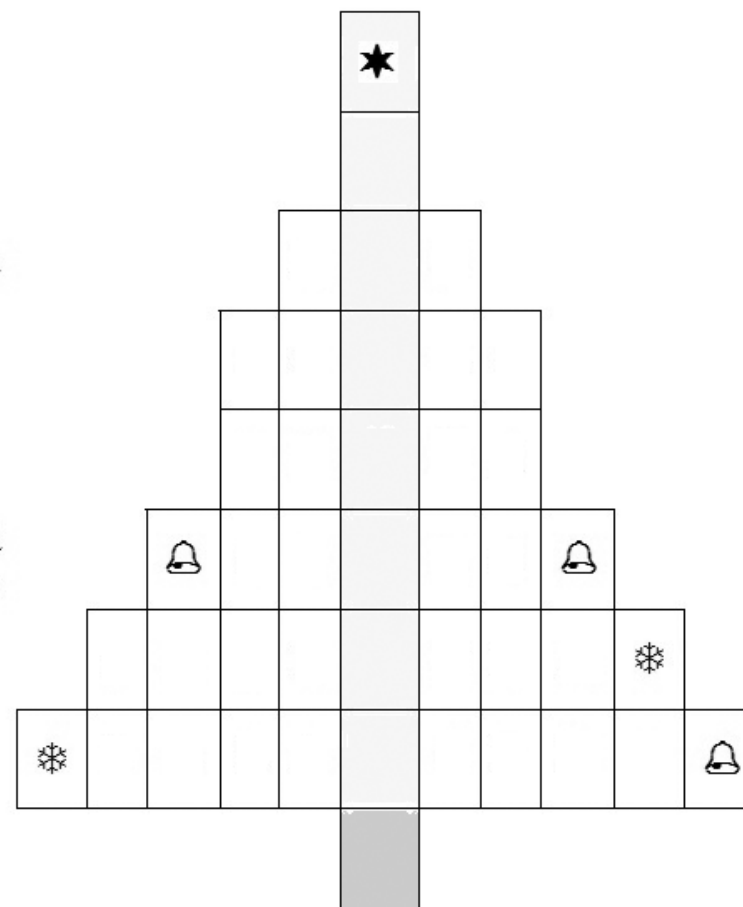
Malý jež

Malý
psík

Ježiškova
postieľka

Malá
jaskyňa

Malé
barany

BIBLIA HOVORÍ

Čo nám dáva **Pán Ježiš**

Ja im **dávam večný život**, a nezhynú naveky a nikto mi ich nevytrhne z ruky.

(J 10, 28)

Pokoj vám zanechávam, **svoj pokoj vám dávam**, nie ako svet dáva, vám ja dávam. Nech sa vám nermúti srdce a nestrachuje!

(J 14, 27)

Ako mne dal Otec, aj ja **dávam vám kráľovstvo**,

(L 22, 29)

Lebo ani Syn človeka neprišiel, aby Jemu slúžili, ale aby On slúžil a **dal život ako výkupné** za mnohých.

(Mk 10, 45)

Dal som im Tvoje slovo a svet ich nenávidel, pretože nie sú zo sveta, tak ako ja nie som zo sveta.

(J 17, 14)

A **slávu, ktorú si Ty dal mne, ja som dal im**, aby boli jedno, ako my jedno sme.

(J 17, 22)

On nás aj zapečatil a **dal nám do srdc závdavok Ducha**.

(2K 1, 22)

Riekol jej Ježiš: Keby si poznala dar Boží a kto ti hovorí: Daj sa mi napiť, - ty by si Jeho prosila, a On by ti **dal živú vodu**.

(J 4, 10)

Avšak vieme, že Syn Boží prišiel a **dal nám rozum**, aby sme poznali toho Pravého; a my sme v tom Pravom, v Jeho Synovi Ježišovi Kristovi. On je pravý Boh a večný život.

(1J 5, 20)

Veru, veru, hovorím vám: Kto počúva moje slovo a verí Tomu, ktorý ma poslal, **má večný život** a nejde na súd, ale prešiel zo smrti do života.

(J 5, 24)

Zlodej prichádza, len aby kradol, zabíjal a hubil a **ja som prišiel, aby mali život**, a to v hojnej miere!

(J 10, 10)

Jeden je totiž Boh, jeden aj Prostredník medzi Bohom a ľuďmi, človek Kristus Ježiš, ktorý **dal seba ako výkupné** za všetkých ako svedectvo vo vopred určenom čase.

(1Tim 2, 5-6)

On bol prebodnutý pre naše priestupky, zmučený pre naše neprávosti. On znášal trest za náš pokoj, **jeho jazvami sa nám dostalo uzdravenia**.

(Iz 53, 5)

Lebo odplatou za hriech je smrť, ale **Božím darom milosti je večný život v Kristovi Ježišovi, Pánovi našom**.

(R 6, 23)

Ale keď prišla plnosť času, poslal Boh Syna svojho, narodeného zo ženy, narodeného pod zákonom, aby vykúpil tých, čo sú pod zákonom, aby sme **prijali synovstvo**.

(Gal 4, 4-5)

Ale tým, čo Ho prijali, **dal moc stať sa deťmi Božími**, tým, čo veria v Jeho meno,

(J 1,12)

Pozdrav od brata farára Jána Kolesára

L 12,8: „Ale hovorím vám: Každého, kto mňa vyzná pred ľuďmi, vyzná aj Syn človeka pred Božími anjelmi.“ Amen.

Keď sa v roku 2017 vydávala naša Paulínka, podarilo sa nám aj s pomocou pôžičky kúpiť starší dom v dedine nášho zaťa Jakuba. Neplánovali sme totiž ostať na staré kolená na západe, aj keď sme tam odchodom nejakých príbuzných zanechali. Vyrástol som v Šariši a nie je to žiadna nostalgia ani lokálpatriotizmus, ale veľká väčšina mojich priateľov z cirkvi žije práve tu, na východe a ak sa človek dožije dôchodku, chcel by som ho prežiť medzi príbuznými a priateľmi, s ktorými som vyrástol a mám s nimi tie najkrajšie spomienky. Preto sme napokon na ponuku CZ ECAV z Bardejova reagovali tak, že sme z Petržalky po štrnástich rokoch odišli. Nikde sme v službe cirkvi ako farári neslúžili dlhšie a sme vďační za všetky priateľstvá a krásne chvíle, ktoré sme medzi vami, Petržalčanmi, prežili.

Vrátil som sa v živote k mojím najmladším začiatkom. V Bardejove sa moja mama vyučila za obuvníčku pre vtedajší závod JAS a po svadbe sa obaja rodičia zamestnali v Bardejove kde prvé tri roky bývali. Teda moje prvé roky života som prežil práve tu, kde dnes slúžim, ako zborový farár. Dokonca som sa naučil chodiť na tom istom mieste, kde teraz stojí nová farská budova a kde bývame. Vrátil som sa teda celkom na začiatok môjho života. Otec sa rozhodol stavať dom a tak sme sa vrátili do rodných Hanušoviec nad Topľou, ale Bardejov sa spája s mojím životom vtedy aj dnes.

Moju službu v Bardejove si po príchode do zboru užívam. Nemám administratívne povinnosti, lebo nie som štatutár, ale viac-menej iba tie pastorálne. A tak je to pre mňa po 14-tich rokoch, keď som mal na starosti ako štatutár cirkevný zbor, občianske združenie a tiež materskú školu, istým spôsobom výdych. Práce nie je menej, ako medzi Vami v Petržalke, ale je viac farárska, ako úradná. CZ v Bardejove má veľa dobrovoľníkov a spolupracovníkov, čo farárovi značne uľahčuje jeho službu.

V zbore máme každú nedeľu päťo dopoludňajších a dvoje večerných služieb Božích, takže máme všetci štyria farári dosť práce, no máme

zároveň zamestnaných na plný úväzok dvoch mladých pracovníkov s deťmi a mládežou a keď spočítame všetkých, ktorí majú niečo na starosti, tak je to viac ako sto ľudí, ktorí v zbore slúžia a pomáhajú. Okrem služieb Božích mám na starosti pondelkové stretnutia starších rodín, stretnutie mužov, stretnutia seniorov, biblické hodiny, prípravu konfirmandov. Som pri stretnutiach dorastu v piatok i mládeže v sobotu, spievam v zborovom spevokole a tiež vyučujem na štyroch školách evanjelické náboženstvo.

Poučenie z doterajšej služby, aj tej v Petržalke je rovnaké. Vždy ide o človeka a je jedno či je ľudí veľa alebo málo, ten jeden, ktorému sa môžem venovať dnes ma potrebuje najviac. Tešíme sa niekedy z veľkého počtu ľudí na rôznych akciách, ale skutočné víťazstvo je môcť svedčiť práve tomu jednému, ktorý to potrebuje a ktorého môžeme do cirkvi pozvať. Tak to bolo medzi vami, keď sme na niektorých školách učili jedného žiaka a tak je tomu aj tu na východe, kde sa môže zdať, že ľudí v cirkvi je viac. Vždy ide o toho jedného, ktorý uverí a príjme Pána Ježiša a potom okolo neho jeho rodina a priatelia. Každý jeden z Vás ste dôležitý a potrebný. Budte verní a nápomocní zborovým farárom, aby mohli mať vo vás oporu a pomoc, ktorú potrebujú. Nech Vás v Petržalke vedie Duch Svätý a žehná vo Vašej službe Pánovi cirkvi Ježišovi Kristovi. Pokoj Vám.

Ján Kolesár, farár ECAV Bardejov

Pozdrav od sestry farárky Evy Kolesárovej

Filipským 1, 3-6: „Pri každej rozpomienke na vás, vždy, v každej svojej modlitbe, keď sa s radosťou modlím za vás všetkých, ďakujem svojmu Bohu, že máte účasť na evanjeliu od prvého dňa až doteraz. A som presvedčený, že Ten, ktorý počal vo vás dobré dielo, aj ho dokoná až do dňa Krista Ježiša.“

Milí priatelia!

Všetci dobre viete, že pochádzam z dediny. Aj keď to na počiatku mojej služby v cirkvi tak nevyzeralo. Moji rodičia sa totiž počas môjho štúdia teológie presťahovali do Bratislavy, a tak som bola vyslaná do služby z bratislavského cirkevného zboru. Bolo to zvláštne, že ma niektorí vnímali ako človeka pochádzajúceho z hlavného mesta. Hoci som tam prežila čas svojho vysokoškolského štúdia, nemala som ten pocit domova, že tam patrím. Moje korene boli predsa len vtedy viac zapustené pod Tatrami v malej ale milej dedinke Švábovce. Spomínam ju aj preto, že odkedy sme sa odtiaľ odsťahovali, niečo mi chýbalo. Ak má byť tento článok odpoveďou na otázku, ako sa mám, tak chcem takto zoširoka odpovedať, že sa mám dobre. Dúfam, že tak sa majú aj moji blízki, aj keď vždy musím dodať, že toto sťahovanie mnohých blízkych i ďalekých dosť prekvapilo a ešte stále si zvykajú na túto zmenu. Aj ja si zvykám aj sa teším a verím, že to dobré, čo sme spolu od Pána prijali: „*Láska nikdy neprestane.*“ (1K 13,8). Počas našich životných peripetii s mojím manželom Jankom, keď sme spolu začínali na Orave v Párnici, potom sme pokračovali do Svätého Kríža a odtiaľ do jeho rodných Hanušoviec nad Topľou, bolo to veľmi zaujímavé a pestré obdobie nadobúdania skúseností, nadšenej služby ľuďom v mene Pánovom. Ale bolo to aj obdobie, v ktorom sa nám narodili naše deti. A odvtedy sme takto bohatší. Poznáte aj ich: Paulína a Jakub, Katarína a Janko. Mnohokrát som aj v Petržalke túžila po tom, aby už boli rýchlo veľkí a keď vyrástli, zase som túžila po tom, aby aspoň na jeden deň boli zase maličkí. Dnes sú z nich „veľkáči“ a ja len sledujem, ako žijú, konajú a čím ich Pán Boh obdaril, aby Ho tak oslavovali. Sú to veľmi rôznorodé formy, ale modlím sa, aby nezabudli, že práve toto je hlavná náplň nášho ľudského života: oslavovať nášho Pána!

Sme teda v Bardejove, v tomto malebnom mestečku s hrdou a aj

komplikovanou históriou, ktoré je veľmi priateľské k turistom ale aj k domácim. Ja som niekde medzi tým. V niečom som už naplno doma a v niečom ešte rada pripomínam, že ja som tu nová.

Máme tu kostol, ktorý zvonku nevyzerá mohutne, ale nie je ani malý. Keď do neho vkročíte, ukazuje svoju krásu naplno, ako taká malá katedrála. Okrem neho je tu aj Auditórium – náš zborový dom, kde sa dejú veci. Rôzne skupiny sa tu stretávajú počas celého týždňa. Bohoslužobná miestnosť a stĺpová miestnosť pre mládež, zvlášť pre deti a ešte aj pivnica je využitá. Je tam kuchyňa na varenie a skladové priestory. No a na druhej strane chodníka je farská budova, kde sú naše kancelárie a naše byty pre tri rodiny.

K bardejovskému cirkevnému zboru patria aj okolité dedinky, kam rada a často cestujem autom na rôzne stretnutia, na služby Božie, alebo na skupinky žien a pod. Zdá sa, že práve toto ma v tomto období môjho života zvlášť naplňuje, mať čas s ľuďmi. Preto mi aj vy chýbate. Som vďačná Pánu Bohu za všetky príležitosti, keď sme aj my mohli byť spolu, v obyčajných rozhovoroch, alebo aj v službe cirkvi.

Všetkých vás srdečne pozdravujem a ďakujem za tú príležitosť okúsiť to, čomu som kedysi nerozumela. Že som mohla byť medzi vami doma, byť Bratislavčankou z Petržalky. Rada na ten čas spomínam hlavne preto, že som pochopila, že to nie je vôbec ľahké a že to bolo aj veľmi krásne. A že hoci prišiel pre nás čas na zmenu trvalého bydliska, prajem vám, aby to dobré, čo sme prežívali aj spolu, alebo ešte viac dobrého, aby sa dialo medzi vami, vo vašich životoch, v cirkevnom zbore aj v neďalekých dedinkách, v školách, v domovoch sociálnych služieb, v nemocnici alebo kdekoľvek sme sa stretli a kde sa aj dnes vy stretávate. Nech je to vždy stretnutie nielen s ľuďmi, ale aj s naším Pánom.

Eva Kolesárová, farárka ECAV Bardejov

PodĎakovanie

Na sklonku odchádzajúceho roka je vždy užitočné obzrieť sa a pripomenúť si, koľko dobrodení sme zažili. To nás napíňa vďačnosťou a robí to z nás vďačnejších ľudí.

Investičné výzvy tohto roka, a podujatia, ktorých sme boli súčasťou, by sa neuskutočnili bez ochotných ľudí, dobrovoľníkov a darcov.

Sme vďační prípravnému výboru, ktorý premyslel, ale aj pripravil sprievodné akcie pri príležitosti 30. výročia postavenia Kostola sv. Trojice. Naša vďaka patrí Lýdii Vedejovej, Andrejke Szarkovej, Jurajovi Martinymu, Miloslavovi Blahovi, Marte Krchňavej, Kvetke Halačiovej, Ruženke Škotovej, Danke Zvarovej, Ľubomírovi Synakovi a Ivanovi Kostkovi.

Chceme sa poďakovať pánovi starostovi **Jánovi Hrčkovi** a Mestskej časti Petržalka za zapožičanie DK Lúky a tiež za príspevok vo výške 2 000 € venovaný na účely osláv 30. výročia.

Jedno veľké ďakujeme vyslovujeme **Nadácii Veolia Slovensko**, ktorá nás štedro podporila pri rekonštrukcii Evanjelickej materskej školy Dr. Filipa Melanchtona. Vďaka nej sme mohli zaplatiť požiarne schodisko, ktoré bolo jednou z najväčších položiek projektu. A to sumou 15 000 €. Aj vďaka nim mohla v septembri tohto roku materská škola otvoriť svoje brány malým žiačikom a škôlka po 25 rokoch našla nový a praktický priestor pre svoje fungovanie. Pri tejto príležitosti chceme pripomenúť účel a aktivity Nadácie Veolia Slovensko, ktoré koná na území Bratislavy už 18 rokov.

Nadácia Veolia Slovensko bola založená v roku 2006 a od svojho vzniku napíňa svoj zvolený účel a svoje ciele:

- podpora zdravia, vzdelávania, vedy, telovýchovy a športu,
- zachovanie prírodných a kultúrnych hodnôt,
- podpora rozvíjania duchovných hodnôt, realizácie a ochrany ľudských práv alebo iných humanitných cieľov,
- ochrana a tvorba životného prostredia,
- podpora sociálnej pomoci rodinám a zamestnancom spoločností skupiny Veolia Energia na Slovensku.

Nadácia definovala základné hodnoty, podľa ktorých sa riadi

pri realizácii vlastných projektov alebo pri podpore projektov iných organizácií. Tými hodnotami sú ZODPOVEDNOSŤ, SOLIDARITA a REŠPEKT.

Nadácia v rámci celého Slovenska doteraz pomohla zrealizovať viac ako 500 projektov sumou viac ako milión eur. Podporu získalo veľa organizácií, klubov, miest a projektov, ktoré by bez jej pomoci nevznikli. Boli zrekonštruované mnohé učebne a telocvične, zveľadili sa vonkajšie priestory viacerých škôl a škôlok, zlepšili sa podmienky pre športovcov rôzneho zamerania a zorganizovali sa zaujímavé komunitné i kultúrne podujatia.

Viac informácií nájdete na stránke www.nadaciavs.sk.

Okienko do života nášho zboru

Pokrstení:

Tamara Vagaská
 Zuzana Kováčová
 Ján Nemček
 Nina Lukačovičová
 Nina Lipanová
 Samuel Gajdoš
 Nina Kováčová
 Diana Pápešová
 Emil Thaisz
 Emil Milesich,
 Daniel Kožuch
 Alexander Hrbáň
 Branislav Žilavý

Sobášení

Peter Zaťko a Soňa Juríčková
 Marko Nikčević a Ivana Šebeňová

Rozlúčili sme sa v nádeji vzkriesenia:

Miroslav Zverka, 76 rokov
 Pavol Malík, 87 rokov
 Lukáš Strelec, 44 rokov
 Ľudovít Muntág, 96 rokov
 Magdaléna Dugátová, 79 rokov
 Eduard Boďa, 79 rokov
 Dobrotka Gejdošová, 96 rokov
 Ján Zrnek, 59 rokov
 Juliana Danihelová, 79 rokov
 Pavol Gúgľava, 65 rokov
 Viera Mariášová, 74 rokov
 František Rojček, 75 rokov
 Alena Boroková, 74 rokov
 Darina Bacigálová, 70 rokov

Listujeme v našej kronike:

- 1. september: Služby Božie pri otvorení školského roka spojené s požehnaním žiakov a učiteľov
- 5. október: Festival chrámovej piesne v Nitre
- 13. október: Slávnostné novootvorenie zrekonštruovaného Evanjelického chrámu v Rajke
- 19. október: Koncert Simy Martausovej usporiadaný cirkevným zborom ako poďakovanie za 30 rokov spoločného života Petržalčanov na tomto mieste
- 26. október: Zborové soiré pri príležitosti 30.výročia posvätenia Evanjelického kostola Svätej Trojice a zborového centra a pri príležitosti 25.výročia založenia Evanjelickej materskej školy F. Melanchtona
- 27. október: Slávnostné Služby Božie spojené s trojitou inštaláciou

- zborových farárov pri príležitosti 30.výročia posvätenia chrámu Božieho
- 22.-24. november: Víkendovka pre našich konfirmandov v Častej
 - 1. december: Služby Božie spojené s programom Evanjelickej základnej školy a bazárikom výrobkov žiakov
 - 8. december: Služby Božie spojené s programom Evanjelickej materskej školy a spoločnou kapustnicou nášho brata dozorcú Ľubomíra Synaka
 - 22. decembra: Služby Božie spolu s Posaunenchor Zurndorf
 - 22. decembra: Večerné nahrávanie rozhlasových Služieb Božích v spolupráci s našimi zborovými farármi a zborovým spevokolom
 - 24. decembra: Štredrovečerné Služby Božie s prenosom televízie TA3
 - Pravidelné aktivity CZ ECAV Petržalka:

NEDEĽA:

Služby Božie v Petržalke 9:30 (1. nedeľa v mesiaci s Večerou Pánovou vo všetkých kostoloch)
 Rodinné Služby Božie s kapelou a spoločným obedom (2. nedeľa v mesiaci)
 Služby Božie v Rusovciach 11:00
 Služby Božie v Rajke 17:00 (1. a 3. nedeľa v mesiaci)

UTOROK:

Modlitby za zbor o 18:00
 2. utorok v mesiaci Večer s prednáškou o 17:00

STREDA:

Každé dva týždne v stredu o 18:00 Stretnutia mladých pracujúcich Pri večeri

ŠTVRTOK:

Každý štvrtok 17:00 Biblické štúdium žien
 Každý štvrtok 18:30 Stretnutie zborového spevokolu
 Prvý štvrtok v mesiaci 14:30 Stretnutie seniorov

PIATOK:

Každý piatok 15:30 Stretnutie konfirmandov a následne stretnutie dorastu

OBSAH

1. ÚVODNÍK	1
2. RADOSTNÉ POSOLSTVO	3
3. K 30. VÝROČIU VYSVIACKY KOSTOLA	4
4. AKO SA ŠKÔLKA SŤAHOVALA	8
5. NA SLOVÍČKO S LENKOU JANOTKOVOU	10
6. VÍKENDOVKA KONFIRMANDOV	16
7. RUSOVSKÝ KOSTOL (NIE) JE MALÝ	18
8. ABY NÁM NEBOLO LÚTO	20
9. SVEDECTVO SESTRY VIERKY	22
10. STRÁNKY PRE DETI	26
11. BIBLIA HOVORÍ	30
12. POZDRAV OD JÁNA KOLESÁRA	32
13. POZDRAV OD EVY KOLESÁROVEJ	34
14. POĎAKOVANIE VEOLIA	36
15. ZO ŽIVOTA ZBORU (KRSTY, SOBÁŠE, POHREBY, VÝROČIA)	38
16. STRETNUTIA CZ POČAS VIANOC	41

Vianoce 2024.

24. december

Štedrý večer Petržalka	I6:00
Štedrý večer Rusovce	I4:00
Štedrý večer Rajka	I5:30

25. december

I. sviatok vianočný Petržalka	9:30
I. sviatok vianočný Rusovce	II:00

26. december

2. sviatok vianočný Petržalka	9:30
-------------------------------	------

29. december

Nedeľa po Vianociach Petržalka	9:30
Nedeľa po Vianociach Rusovce	II:00

3I. december

Silvester Petržalka	I7:00
Silvester Rusovce	I5:00

I. január

Nový rok s VP Petržalka	9:30
Nový rok s VP Rusovce	II:00

5. január

Ned. po N. roku Petržalka	9:30
Ned. po N. roku Rusovce	II:00
Ned. po N. roku Rajka	I7:00

6. január

Zjavenie Krista Pána Petržalka	9:30
--------------------------------	------

**Novoročný koncert nádeje o I5:00
v kostole v Petržalke**

NOVOROČNÝ KONCERT NÁDEJE

6. január 2025

15:00

Účinkujú spevácke zbory
Bratislavy a okolia

Evanjelický kostol Svätej Trojice
Strečnianska 15 , Petržalka

Petržalský evanjelik

Časopis Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Bratislava-Petržalka
Vychádza dvakrát do roka. Redakcia a administrácia: Ev. a. v. farský úrad
v Bratislave-Petržalke, Strečnianska 15; IČO 30778026; redakcia.petrzalka@ecav.sk,

www.ecav-petrzalka.sk, facebook: **CZ ECAV Petržalka**

Redakčná rada: *D. Bázlik, L. Janotková, M. Gajdoš,*

M. Kaňa, P. Kráčalik, T. Orfamus,

Fotografia na obálke: *M. Gajdoš*

Grafická úprava: *L. Synak* Tlač: DOLIS GOEN, s. r. o.,

<https://dolisgoen.sk>

Evidenčné číslo: EV 3428/09, ISSN 1338-144X

December 2024

Redakcia si vyhradzuje právo redakčnej úpravy textov určených na uverejnenie.